

Ke 1.12. Romantiikka ja kansallisromantiikka

Kertaus:

Kuka oli Elias Lönnrot ja mitä hän teki? Entä Aleksis Kivi?

Romantiikan tyylikaudella ihannoitiin poikkeuksellisia ihmisiä, neroja ja sankareita.

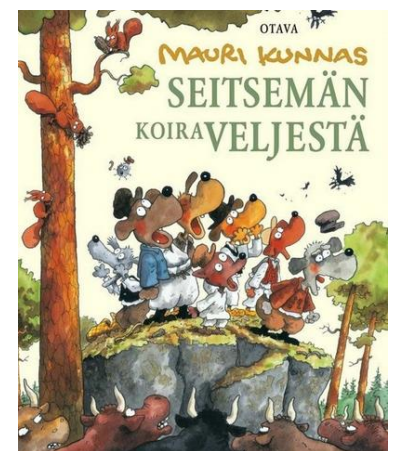
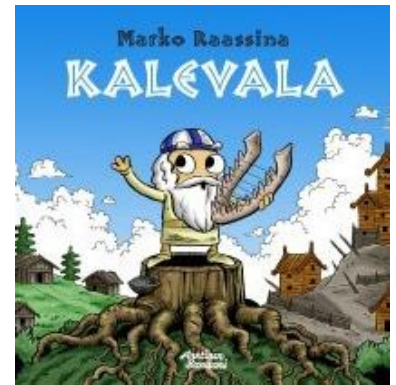
Suomen kansalliseepos *Kalevala* edustaa sankareita, jotka osaavat joko taikoa tai heillä on muita yliluonnollisia kykyjä. Teoksen päähenkilö on Väinämöinen, suuri tietäjä. Seppo Ilmarinen on taitava seppä, Louhi taas voimakas matriarkka.

Kalevala kertoo Väinölän ja Pohjolan väestä.
Väinölän mahtavin mies oli Väinämöinen.
Hän rakensi kanteleen.
Kun Väinämöinen soitti kanneltaan, soitto lumosi kaikki kuulijat.

Seppo Ilmarinen oli seppä.
Hänkin asui Väinölässä.
Ilmarinen oli takonut Pohjolan välle Sammon;
taikamylyn, joka toi omistajalleen ikuisen onnen.

Pohjolassa hallitsi Louhi.
Aluksi Pohjolan ja Väinölän väki elivät sovussa keskenään.
Mutta sitten he riitaantuivat.
Väinölän miehet lähtivät ryöstämään Sampo Pohjolasta.
Taistelussa Sampo meni rikki.
Sammon kappaleita ajautui Väinölän rannoille
Väinölän välle koitti nyt ikuinen onni.
Mutta sen sijaan Pohjolaan levisi köyhyys ja kurjuus.

(Pertti Rajala: Suomen historia selkokielellä. WSOY 1989: 15)



Seitsemän veljestä on epätyypillinen romantiikan ajan teos. Sen päähenkilöt ovat liki antisankareita. Orvoiksi jääneet veljekset eivät pysty pitämään huolta kotitalostaan, heillä ei ole rahaa eikä työtä eivätkä he osaa lukea. Heidän sankaritarinansa syntyy siitä, että vaikka heillä on vaikeaa, he pääsevät elämässä eteenpäin. Heillä on "sisua" ja he "menevät vaikka läpi harmaan kiven".

Näitä kuvauksia käytetään usein kuvaamaan suomalaista kansanluonnetta. Yksi kansallisromantiikan tavoitteista oli tuottaa kirjallisuutta, joka kuvaisi oman kansan luonnetta sekä kirjallisuutta, joka antaisi lukevalle kansalle hyvän suomalaisen mallin.

(*Seitsemän veljestä* teki myöhemmin lukijoihin suuren vaikutuksen ja monissa Suomen kaupungeissa on nimetty esimerkiksi katuja romaanin veljesten mukaan, kuten Kalevalankin hahmojenkin.)

TEHTÄVÄT. Palauta vastauksesi pedanettiin.

1. Kalevalan kieli.

Alla kerrotaan Kalevalan runomitasta ja miten se muodostetaan.

Kirjoita oma runo, joka noudattaa kalevalamittaa.

Aihe vapaa!

Kalevalan runot on kirjoitettu kalevalamittaa. Mitta auttoi runonlaulajia muistamaan pitkiä runoja ulkoa. Mitän lisäksi muistia tukivat Kalevalan runoille tyypilliset toisto ja alkusointu.

Toistossa sama asia sanotaan vähintään kaksi kertaa mutta eri sanoin.

Alkusointu tarkoittaa sitä, että sanan ensimmäiset tavut ovat äänteellisesti lähellä toisiaan.

TOISTO

*Sorsa soitti kanteletta
vesilintu vempelettä.*

sorsa = vesilintu
kannel = vempele

ALKUSOINTU

Sorsa soitti kanteletta

KALEVALAMITTA

Koska Kalevalan säkeet tehtiin laulettaviksi, pyrittiin niihin saamaan yhtäläinen sanarytmi. Tämän vuoksi Kalevalan säkeissä on tavallisesti neljä kaksitavuista runojalkaa, joissa paino on parittomilla tavuilla.

Va- ka van- ha Väi- nä- möi- nen
1. 2. 3. 4.

Tällaista runomuotoa kutsutaan myös nelipolviseksi trokeeksi. Voit testata trokeita laskemalla niiden tavuja. Mikäli säkeessä on kahdeksan tavua, toteutuu siinä yleensä myös kalevalamitta.

lähde: <https://kalevalaseura.fi/kalevalankankahilla/f.php>

2. Seitsemän veljeksien hahmot

Professori August Ahlqvist moitti Kiven romaania ja oli osasyynä siihen, miksi Kiveä ei omana aikanaan arvostettu kirjailijana. Ahlqvistin mielestä *Seitsemän veljeksien* hahmot olivat kaikki samanlaisia.

Tutustu Seitsemän veljeksien hahmoihin osoitteessa <http://www.seitsemanveljesta.net/ahlqvistin-kommentti.php?aihe=veljekset>.

Valitse yksi veljeksistä ja kirjoita hänestä henkilökuva. Millainen valitsemasi veli olisi, jos hän eläisi tämän päivän Suomessa?

Henkilökuvassa kerrotaan **kuka** päähenkilö on, **millainen** hahmo hän on ja **millä tavalla hän toimii** teoksessa.